

Số: /BC-HĐND

Hà Tĩnh, ngày tháng 12 năm 2020

BÁO CÁO

Thẩm tra của Ban Pháp chế Hội đồng nhân dân tỉnh về lĩnh vực nội chính; công tác đấu tranh, phòng, chống tội phạm và vi phạm pháp luật; công tác thi hành án dân sự; các báo cáo công tác của Viện trưởng Viện kiểm sát nhân dân, Chánh án Tòa án nhân dân tỉnh năm 2020
(Trình Kỳ họp thứ 18, Hội đồng nhân dân tỉnh khóa XVII)

Thực hiện chức năng, nhiệm vụ theo quy định của luật, Ban Pháp chế Hội đồng nhân dân tỉnh đã tổ chức thẩm tra các báo cáo của Ủy ban nhân dân tỉnh về lĩnh vực nội chính; công tác đấu tranh, phòng, chống tội phạm và vi phạm pháp luật; công tác thi hành án dân sự; báo cáo của Viện trưởng Viện kiểm sát nhân dân tỉnh về công tác của ngành kiểm sát nhân dân; báo cáo của Chánh án Tòa án nhân dân tỉnh về công tác của ngành tòa án nhân dân năm 2020.

Ban Pháp chế Hội đồng nhân dân tỉnh cơ bản nhất trí với các báo cáo; đồng thời nhấn mạnh và kiến nghị một số nội dung sau:

I. ĐÁNH GIÁ TÌNH HÌNH AN NINH CHÍNH TRỊ, TRẬT TỰ AN TOÀN XÃ HỘI VÀ HOẠT ĐỘNG CỦA CÁC CƠ QUAN TƯ PHÁP

Năm 2020, cùng với cả nước, Hà Tĩnh chịu ảnh hưởng và tác động tiêu cực của dịch COVID-19; bên cạnh đó, tình hình bão lũ liên tiếp xảy ra những tháng cuối năm gây nhiều khó khăn trong việc hoàn thành các mục tiêu kinh tế - xã hội của tỉnh đã đề ra. Nhưng với quyết tâm cao của cả hệ thống chính trị, sự đồng thuận của nhân dân và cộng đồng doanh nghiệp, kinh tế vẫn có mức tăng trưởng. Cùng với nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội, tỉnh ta đã tổ chức thành công đại hội Đảng các cấp đảm bảo tuyệt đối an toàn. Công tác quản lý nhà nước trong lĩnh vực thi hành pháp luật, quốc phòng - an ninh, trật tự an toàn xã hội, phòng chống tham nhũng, cải cách hành chính, xây dựng chính quyền địa phương tiếp tục được duy trì và đảm bảo.

1. Công tác quốc phòng, quân sự địa phương, đảm bảo an ninh, trật tự và đấu tranh phòng, chống tội phạm, vi phạm pháp luật

Lực lượng vũ trang và các cơ quan chức năng đã thực hiện nghiêm túc công tác quốc phòng, quân sự địa phương, đảm bảo an ninh biên giới, tuyến biển, nhất là hoạt động xuất nhập cảnh. Tổ chức tốt lễ giao quân, ra quân huấn luyện

năm 2020; duy trì nghiêm chế độ trực sẵn sàng chiến đấu và bố trí lực lượng, phương tiện tham gia xử lý các tình huống.

Lực lượng Công an, Biên phòng đã phối hợp các ngành chức năng chủ động tăng cường các biện pháp nắm tình hình, triển khai đồng bộ các phương án phòng ngừa, đấu tranh phòng chống các loại tội phạm trên địa bàn, đặc biệt là tội phạm hoạt động liên quan đến cho vay nặng lãi, tội phạm đánh bạc công nghệ cao, tội phạm ma túy trên tuyến biên giới Việt - Lào; quản lý nhà nước về tài nguyên khoáng sản, vệ sinh an toàn thực phẩm được tăng cường.

Tuy nhiên, tình hình tội phạm và vi phạm pháp luật vẫn nổi lên một số vấn đề đáng quan tâm: Tội phạm xâm phạm về nhân thân còn ở mức cao, gây hậu quả đặc biệt nghiêm trọng, bạo động vấn đề bạo lực trong xã hội hiện nay; tội phạm ma túy trên tuyến biên giới và các loại tội phạm đánh bạc công nghệ cao, tội phạm xâm hại trẻ em ngày càng diễn biến phức tạp; tội phạm, vi phạm pháp luật liên quan đến vay nặng lãi dù giảm tính chất công khai nhưng hoạt động tinh vi hơn; vi phạm pháp luật về bảo vệ môi trường còn xảy ra ở nhiều địa phương. Công tác quản lý nhà nước trên không gian mạng còn nhiều lỗ hổng. Vi phạm quy định về tham gia giao thông đường bộ gia tăng so với cùng kỳ¹.

Việc tiếp nhận, giải quyết tố giác, tin báo về tội phạm và kiến nghị khởi tố; việc tạm đình chỉ, đình chỉ điều tra trên địa bàn, qua giám sát cho thấy một số vấn đề cần được quan tâm: Số tin báo còn ít, chưa phản ánh đúng thực trạng của diễn biến tội phạm và vi phạm pháp luật, vẫn còn tiềm ẩn nguy cơ gây mất an ninh trật tự trên địa bàn; tỷ lệ giải quyết đối với số tin báo chưa rõ thủ phạm đạt thấp; một số đơn vị chậm ra Quyết định phân công Phó thủ trưởng, Điều tra viên, cán bộ điều tra giải quyết giải quyết nguồn tin về tội phạm; một số vụ việc sau khi ra Quyết định không khởi tố vụ án hình sự không có văn bản thể hiện quan điểm của Viện kiểm sát cùng cấp đối với Quyết định của Cơ quan Cảnh sát điều tra. Công tác phối hợp giữa Kiểm sát viên và Điều tra viên có lúc, có nơi chưa chặt chẽ. Phong trào toàn dân bảo vệ tổ quốc tại một số địa phương chưa phát huy hiệu quả, nguồn tin báo từ quần chúng nhân dân còn hạn chế.

2. Công tác tiếp công dân, giải quyết đơn thư khiếu nại, tố cáo, phản ánh, kiến nghị của công dân

Năm 2020, toàn tỉnh tổ chức tiếp 5.628 lượt người². Cơ quan hành chính các cấp tiếp nhận 3.157 đơn³, tăng 10,5 % đơn so với cùng kỳ năm 2019. Số vụ

¹ Tăng 23 vụ, 23 bị cáo

² Tiếp định kỳ: 2.028; tiếp thường xuyên: 3.600. Trong đó: Cấp tỉnh tiếp 538 lượt người; cấp huyện tiếp: 1.579 lượt người; các sở, ngành tiếp 385 lượt người. Có 68 đoàn đông người, chủ yếu là các đoàn công dân phản ánh, kiến nghị liên quan đến đền bù, hỗ trợ sau sự cố môi trường biển, cụ thể: Cấp tỉnh: 26 đoàn; cấp huyện: 42 đoàn.

³KN: 381; TC: 291; KNPA: 2.485

việc khiếu nại, tố cáo thuộc thẩm quyền cơ quan hành chính đã giải quyết: 352/414 vụ việc, đạt tỷ lệ 85,02%.

Nhìn chung, công tác tiếp dân, giải quyết khiếu nại, tố cáo tiếp tục được duy trì và quan tâm thực hiện; thường xuyên soát xét, đôn đốc giải quyết các vụ việc phát sinh ngay tại cơ sở. Tuy vậy, tình hình khiếu kiện trên địa bàn tiếp tục diễn biến phức tạp, một số vụ việc tồn đọng, phức tạp, kéo dài trong khi công tác giải quyết của các cấp, các ngành còn nhiều vướng mắc, thiếu quyết liệt, hiệu quả chưa cao.

3. Công tác thực hành quyền công tố và kiểm sát hoạt động tư pháp

Ngành kiểm sát đã cơ bản thực hiện tốt công tác thực hành quyền công tố, kiểm sát các hoạt động tư pháp hiệu quả. Chất lượng kiểm sát việc giải quyết tin báo, tố giác về tội phạm, thực hành quyền công tố, kiểm sát điều tra, truy tố, xét xử án hình sự ngày càng được nâng lên⁴. Đã ban hành nhiều kháng nghị, kiến nghị yêu cầu khắc phục vi phạm, góp phần đảm bảo hoạt động điều tra, xét xử, thi hành án thực hiện đúng quy định của pháp luật⁵.

Tuy vậy, chất lượng công tác thực hành quyền công tố và kiểm sát hoạt động tư pháp trên một số lĩnh vực vẫn còn hạn chế: Một số vi phạm của cơ quan điều tra trong giải quyết tin báo tội phạm chưa được Kiểm sát viên kịp thời phát hiện để yêu cầu khắc phục; Chất lượng một số bản yêu cầu kiểm tra, xác minh tin báo, tố giác tội phạm của Kiểm sát viên chưa đáp ứng yêu cầu giải quyết vụ việc; kiểm sát xét xử vụ án hình sự ở một số Viện kiểm sát nhân dân cấp huyện chất lượng chưa cao, vẫn có 06 vụ án Tòa án trả hồ sơ điều tra bổ sung.

4. Công tác xét xử và thi hành án hình sự

Trong năm Tòa án nhân dân hai cấp đã thụ lý, giải quyết 2.432/2.778 vụ, việc, đạt tỷ lệ 87,5%; tăng 74 vụ, việc so với cùng kỳ; trong đó án hình sự chiếm 33,1%, vụ việc hôn nhân và gia đình chiếm 54,3%; các vụ việc tranh chấp trong lĩnh vực hành chính, kinh doanh thương mại có xu hướng tăng. Nhìn chung, công tác xét xử của Tòa án nhân dân hai cấp tiếp tục có nhiều chuyển biến tích cực, chất lượng từng bước được nâng lên. Một số vụ án tồn đọng, kéo dài được tập

⁴ Kiểm sát giải quyết 953/953 tin báo tố giác tội phạm, đạt 100%.

Kiểm sát điều tra 884 vụ, 1467 bị can (tăng 73 vụ, 318 bị can so cùng kỳ).

Kiểm sát xét xử sơ thẩm 727 vụ, 1362 bị cáo; Kiểm sát xét xử phúc thẩm 179 vụ, 263 bị cáo;

Kiểm sát 100% số vụ, việc dân sự Tòa án đã thụ lý.

⁵Về hình sự: Ban hành 5 kháng nghị phúc thẩm; 14 kiến nghị và 20 yêu cầu đối với Tòa án.

Về dân sự: Ban hành 4 kháng nghị phúc thẩm, 33 kiến nghị và 134 yêu cầu đối với Tòa án.

Về tạm giữ, tạm giam và thi hành án hình sự: Ban hành 6 kháng nghị, 58 kiến nghị, 82 yêu cầu đối với cơ quan Công an và UBND các xã.

Về thi hành án dân sự: Ban hành 1 kháng nghị, 20 kiến nghị và 49 yêu cầu.

trung giải quyết dứt điểm⁶; tỷ lệ các bản án, quyết định bị hủy, sửa do lỗi chủ quan của Thẩm phán giảm so cùng kỳ⁷. Công tác hòa giải, đối thoại trong các vụ án dân sự, hành chính được chú trọng, tỷ lệ hòa giải thành đạt cao (79%).

Tuy vậy, tỷ lệ giải quyết án năm 2020 thấp hơn so với cùng kỳ⁸. Trong xét xử vẫn còn một số hạn chế, tồn tại: Áp dụng không đúng tình tiết giảm nhẹ trách nhiệm hình sự; bỏ sót tình tiết định khung hình phạt; xác định sai tư cách tham gia tố tụng của người đại diện hợp pháp cho bị cáo dưới 18 tuổi. Thi hành án hình sự còn một số vi phạm như: Chậm ban hành quyết định thi hành án, quản lý phạm nhân còn thiếu chặt chẽ⁹; chậm áp giải người bị kết án đã hết thời hạn tự nguyện thi hành án. Thực hiện quy trình tố tụng vẫn còn sai sót, có 04 bản án bị hủy do lỗi chủ quan của Thẩm phán.

5. Công tác Thi hành án dân sự

Năm 2020, trong điều kiện khó khăn nhưng cơ quan THADS đã có nhiều cố gắng, thi hành xong 3.919 việc/4.359 việc có điều kiện thi hành, chiếm tỷ lệ 89,9%, tăng so với chỉ tiêu được giao. Thực hiện tốt việc xác minh, phân loại án; tổ chức thi hành án khá kịp thời, quyết liệt¹⁰.

Tuy vậy, công tác thi hành án dân sự vẫn còn một số tồn tại: Còn 440 việc có điều kiện nhưng chưa thi hành xong; số việc, tiền chưa có điều kiện thi hành chiếm tỉ lệ cao¹¹; một số hạn chế về nghiệp vụ chưa được khắc phục, đã kiến nghị nhiều lần như chậm ra quyết định thi hành án và gửi quyết định thi hành án đến Viện Kiểm sát nhân dân; áp dụng điều luật làm căn cứ ban hành quyết định thi hành án thiếu chính xác. Có trường hợp Chấp hành viên, công chức phải thi hành kỷ luật do vi phạm các quy định của pháp luật về thi hành án dân sự. Một số vụ việc quá trình thi hành còn gây bức xúc, dư luận trong quần chúng nhân dân.

II. MỘT SỐ KIẾN NGHỊ, ĐỀ XUẤT

Qua hoạt động giám sát, khảo sát và thẩm tra các báo cáo của Ủy ban nhân dân tỉnh, Viện trưởng Viện Kiểm sát nhân dân, Chánh án Tòa án nhân dân tỉnh,

⁶ Vụ Phan Như Quý - Đoàn Ngọc Anh (Thị xã Hồng Lĩnh), đương sự đã rút đơn khởi kiện; vụ án “ Tranh chấp đất rừng” giữa Công ty TNHH MTV Cao su Hương Khê, Hà Tĩnh với ông Lê Hữu Chí, Tòa án nhân dân cấp cao tuyên không chấp nhận khởi kiện của Công ty Cao su Hương Khê; vụ án hôn nhân giữa bà Hoàng Thị Sao và ông Hoàng Văn Nam (Cẩm Xuyên) đã xét xử lại theo thủ tục sơ thẩm.

⁷ Tỷ lệ án hủy, sửa do lỗi chủ quan của Thẩm phán là 11 vụ, tỷ lệ 0,45% (Năm 2019 là 0,56%)

⁸ Tỷ lệ giải quyết án cùng kỳ năm 2019 đạt 98,4%.

⁹ 01 phạm nhân trốn khỏi nơi giam tại Phân trại số 2 thuộc trại giam Xuân Hà, đã bị bắt lại và khởi tố vụ án, khởi tố bị can theo quy định.

¹⁰ Tổ chức cưỡng chế là 50 trường hợp (tăng 3 trường hợp so với năm 2019, trong đó có 23 cuộc cưỡng chế có huy động lực lượng liên; số việc cưỡng chế thành công là 43 trường hợp, có 1 vụ việc cưỡng chế chưa thành công; 06 vụ việc chưa tổ chức cưỡng chế.

¹¹ Hiện còn 511 việc, tương đương số tiền là trên 145 tỷ đồng.

Cục thi hành án Dân sự; Ban Pháp chế Hội đồng nhân dân tỉnh kiến nghị một số nội dung như sau:

1. Đối với Ủy ban nhân dân tỉnh

(1) Chỉ đạo các cấp, các ngành tiếp tục tăng cường công tác phổ biến, giáo dục pháp luật, có các giải pháp tích cực, hiệu quả hơn trong thời gian tới. Đẩy mạnh công tác đấu tranh phòng, chống tội phạm và tệ nạn xã hội, nhất là tội phạm về ma túy, xâm hại trẻ em, tội phạm lừa đảo qua mạng, hoạt động cho vay nặng lãi; kiểm soát chặt chẽ hoạt động xuất, nhập cảnh...nhằm góp phần ổn định tình hình an ninh chính trị và trật tự an toàn xã hội trên địa bàn.

(2) Chỉ đạo các cấp, các ngành khắc phục những hạn chế, tồn tại trong công tác quản lý nhà nước trên các lĩnh vực: đất đai, tài nguyên khoáng sản, môi trường; bảo đảm an ninh trật tự, an toàn giao thông và phòng, chống cháy, nổ. Thực hiện chặt chẽ, công khai, đúng quy định, quy trình, thủ tục trong việc thu hồi đất, bồi thường giải phóng mặt bằng, đảm bảo công bằng giữa các đối tượng thụ hưởng chính sách.

(3) Tăng cường công tác kiểm tra, đôn đốc việc giải quyết khiếu nại, tố cáo của công dân, gắn trách nhiệm của người đứng đầu, coi trọng công tác đối thoại. Tập trung giải quyết dứt điểm các vụ việc khiếu nại, tố cáo đông người, phức tạp, kéo dài; đồng thời, xử lý nghiêm các trường hợp không thực hiện quyết định giải quyết đã có hiệu lực hoặc lợi dụng quyền khiếu nại, tố cáo để gây mất ổn định tình hình.

(4) Sớm chỉ đạo các địa phương rà soát quy hoạch, có kế hoạch đầu tư nâng cấp trụ sở làm việc, các công trình phục vụ cho hoạt động của cơ quan Đảng, chính quyền, đoàn thể ở xã, thị trấn, nhà văn hóa tại các khu dân cư và cơ sở hạ tầng khác đối với các đơn vị hành chính mới.

2. Đối với các cơ quan tư pháp

(1) Viện Kiểm sát nhân dân hai cấp tiếp tục kiểm sát chặt chẽ ngay từ đầu việc tiếp nhận, thụ lý, vào sổ tố giác, tin báo về tội phạm và đề ra yêu cầu xác minh. Thường xuyên cập nhật thông tin, theo dõi tiến độ xác minh của Cơ quan điều tra; kiểm tra, hướng dẫn cán bộ, kiểm sát viên kịp thời phát hiện những hạn chế, thiếu sót để có biện pháp khắc phục. Tăng cường công tác phối hợp, hạn chế đến mức thấp nhất tình trạng trả hồ sơ để điều tra bổ sung giữa các cơ quan tiến hành tố tụng.

(2) Tòa án nhân dân cần có biện pháp chỉ đạo đẩy nhanh tiến độ xét xử các loại án, đảm bảo thời gian, chất lượng; giảm tỷ lệ án bị hủy, sửa do lỗi chủ quan; tăng cường củng cố, kiện toàn tổ chức, bộ máy.

(3) Thi hành án dân sự có giải pháp quyết liệt để nâng cao hơn nữa chất lượng, hiệu quả công tác thi hành án dân sự. Tập trung củng cố, kiện toàn tổ chức, bộ máy và nâng cao chất lượng đội ngũ chấp hành viên; chủ động, tích cực trong rà soát, phân loại án để kịp thời tổ chức thi hành, tránh tình trạng để án tồn đọng, kéo dài nhiều năm chưa giải quyết./.

Nơi nhận:

- Thường trực HĐND tỉnh;
- Ủy ban nhân dân tỉnh;
- Thành viên Ban Pháp chế HĐND tỉnh;
- Đại biểu HĐND tỉnh;
- Bộ CHQS, Bộ đội biên phòng,
Công an tỉnh;
- VKSND, TAND tỉnh, Cục THADS tỉnh;
- Lưu VT.

**TM. BAN PHÁP CHẾ HĐND
PHÓ TRƯỞNG BAN**

Nguyễn Thị Nhuận